

de Bayakakrant

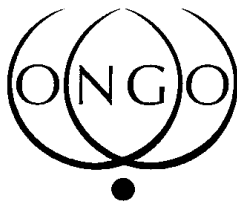
Driemaandelijks tijdschrift / 29ste jaargang / juni 2023

Beste Bayakavrienden,

Naast het jaarlijks weerkerende Bayakafeest dat dit jaar plaats vindt in het weekend van 21-22 oktober houden wij ook al vele jaren een verkoopactie om een duwtje te kunnen geven aan diverse projecten. Na 13 jaar pizzaverkoop hebben we zopas onze 7^e koffieverkoop achter de rug. We vieren dus onze 20^e verjaardag van verkoopacties. Telkens konden wij daar heel mooie projecten mee financieren of ondersteunen. Het zijn extra duwtjes die heel welkom zijn. De grote krachtbron van onze hele werking blijft echter uw trouwe steun als lid van onze vriendengroep. Hoe groter die vriendengroep, hoe beter. Misschien ken je wel iemand die je ook zou durven aanspreken om lid te worden? Voor 40 € (en met fiscaal attest) behoort men al bij de vriendengroep. En zoals het spreekwoord zegt 'veel kleintjes maken een grote'. U bent alvast van harte bedankt voor uw trouwe steun! DANKJEWEL!

Sinds het laatste schrijven is er bij Lieve in Congo zeer veel gebeurd. Er was grote vreugde maar ook diep verdriet. Helaas loopt daar dwars doorheen ook nog een verhaal van onrust in de regio. Nog een extra reden om hen niet los te laten en met hen verbonden te blijven.

Hou de datum vrij!

Bayakafeesten Zwevezele

21 – 22 oktober 2023

Welkom!

Meer info in septemberkrantje

Zr Lieve vertelt juni 2023

Lieve vrienden,

Het einde schooljaar komt er voor veel kinderen sneller aan dan naar gewoonte ... Wij zijn pas begin juni en enkele scholen sloten reeds hun poorten. De kinderen worden naar huis gestuurd met de belofte dat hun eindrapport dik in orde komt door een berekening van een

jaargemiddelde van hun punten. Een schrik aanjagende onzekerheid en onrust installeert zich hypersnel in vele dorpen van onze Kwangoprovincie. Er is een gevaarlijke rebellie bezig die zich “Mobondo” noemt.

Toch kies ik ervoor om ons krantje te starten met een blij en positief bericht.

Vorige
week

bolde er

een felgekleurde, volgeladen reuzevrachtwagen ons domein binnen. Een luidlachende chauffeur zwaaide volborstig naar de juichende kinderen die hun ogen niet konden geloven. Nog luider klonk hun gezang en gejoel toen de chauffeur uitstapte ... “een boom van een vent” : stoer, groot, dik die met een brede, warme lach de kinderbende naar zich toetrok.

Ons logisch besluit : “met zo’n sterke chauffeur kon de vrachtwagen moeiteloos de onberijdbare wegen aan ... het lukte hem de camion veilig naar Orbeth te brengen”.

Wat er allemaal opgestapeld werd in en boven de laadbak : watertonnen, goten, buizen, zinken platen, verf, cement, eetwaren, speelgoed, stoelen, matrassen en al de meubels van mijn ouders ...

JOEPIE ... nu mogen wij genieten van de mooie, zelfgemaakte meubelen van onze pa en de lopende projecten zullen ook zeker afgewerkt worden.

De installatie van de goten en de waterbakken aan het weeshuis, startte.

Sedert het begin van het droogseizoen gaan onze kinderen dagelijks twee keer naar de rivier op 5 km van ons huis ('s morgens en 's avonds). Zij moeten het nodige

water bijhalen. Dat hebben wij broodnodig voor ons dagelijks leven (water om te drinken, te koken, zich te wassen en het onderhoud te verzekeren van al onze leefplaatsen en ook voor de groententuin).

Het droogseizoen startte midden in de meimaand en toen stond de citerne van de kinderen al poerdroog. Te weinig regenwater kon worden opgevangen door gebrek aan afvoerbuizen aan de daken. Over een paar weken krijgt dit probleem een oplossing.

DANK OM JULLIE HULP EN FINANCIËLE STEUN voor de aankoop van al de materialen die er nodig zijn om dit langverwachte project van “overall dakgoten” waar te maken.

Na het afladen van de vrachtwagen reed de chauffeur terug naar Kinshasa. Gelukkig werd hij niet tegengehouden door de « Mobondo ».

de « Mobondo ».

Zo noemt de rebellengroep die sedert einde mei de Nationale weg n° 1 onveilig maakt tussen Mbankana en Bukanga-Lonzo en aanvallen organiseert op dorpen, op politieagenten, op soldaten maar ook op voorbijrijdende wagens en bussen.

Wie zijn die rebellen ?

Het gaat om grote groepen Yaka-mannen en jongeren die vechten tegen de TEKE-stam.

Wij leven midden de YAKA-stam. Bijna al onze kinderen zijn Yaka's. De Yaka en de Teke zijn twee stammen die de Kwangoprovincie, de Maïndombe (een andere provincie) en het plateau rond Kinshasa reeds eeuwenlang « samen » bewonen. Sinds vorig jaar zijn er gewelddadige botsingen bezig.

De deelname aan het conflict van het leger en de staatsoverheid toont stilletjes aan het **ware gezicht** van deze opstand.

Kardinaal Ambonge, die op een controletournee in de meimaand ook in Popo kwam gaf ons een klare uitleg. Hij gaf een duidelijke informatie rond het groeiende stammenprobleem.

"Er is geen stammenconflict tussen Yaka en Teke" zei hij. Yaka en Teke worden samen geboren, groeien samen op en leven al eeuwenlang samen als vreedzame mensen.

WAT NU VERDEELT IS DE VERKOOP VAN LAND;

De traditionele Teke-leiders hebben uitgestrekte landerijen op de plateau tussen Kinshasa en de Kwangoprovincie verkocht. Concessies van 4000 ha die zeer rijk zijn aan strategische mineralen en grondstoffen.

Aan WIE verkochten zij de grond: aan stinkrijke bazen, aan hoogwaardigheidsbekleders uit Kin en andere steden, aan legergeneraals en o.a. ook aan de vroegere president.

De Yakas, de echte landbezitters werden uitgesloten van de onderhandelingen en voelen zich bedrogen. Op dit moment komen de lokale Yaka-gemeenschappen in opstand en geven aan hun woede vrije loop.

Om hun land te verdedigen dat door de Teke's is verkocht doen de Yaka's beroep op hun **KIAMVU** (dat is het grote opperhoofd van de Yaka's). Die heeft de machtige **Mobondo-formule** terug opgegraven.

Die mysterieuze formule liet in de koloniale tijd aan de Yaka's toe om de vuurwapens van de kolonisten te weerstaan. Zoals het was tijdens het koloniale tijdperk, kan men door de Kiamvu ingewijd worden in de "Mobondo" mysteries. **Dat zijn fetisjen**. Die maken de ingewijde leden onkwetsbaar voor vijandelijke aanvallen. Maar het is aan de echte Mobondo-jager verboden om het bloed van hun broers te vergieten, om te verkrachten, te stelen, te plunderen en dit uit angst om door de vijand te worden geraakt.

Heel vlug vormden er zich ook valse "Mobondo's". Die zetten nu de ganze streek in rep en roer.

De jacht van de **echte ingewijde Mobondo-rebellen** richtte zich niet op de Teke-bevolking, maar eerder op de Teke-landhoofden die het land hebben verkocht.

Volgens de getuigenissen van de inboorlingen willen "de echte Mobondo's" een einde maken aan de heerschappij van de leiders die uitgestrekte stukken land van hun voorouders verkopen aan dubieuze persoonlijkheden, ten nadele van lokale gemeenschappen, waardoor hun nakomelingen zonder landerfenis achterblijven".

WIE GENIETEN van de CRISIS ?

De vraag is goud waard. Het is bijna niet te verklaren waarom twee

stammen die lange tijd broers zijn gebleven zonder grote conflicten, vandaag mekaar bevechten.

Het is duidelijk : “wanneer Teke en Yaka elkaar vermoorden en de dorpen leeglopen, zijn het de kopers van de grond die er ongetwijfeld baat bij hebben.

Geconfronteerd met al het bovenstaande, wordt het tijd dat de regering tussenbeide komt in de Kwango en de Maïndombe om die pijnlijke ontsporingen tegen te houden.

En bij ons in Popo?

Bij ons in Popokabaka zelf is er nog geen sprake van Mobondogroepen ... gelukkig maar. Ons leven kan er nog altijd rustig verder lopen

Op dit moment zitten al onze schoollopende kinderen in exams.

Om hen in de onzekere tijd goed voor te bereiden op de eindproeven maakten wij groepjes van 7 tot 8 kinderen.

Onze oudere meisjes en jongens kregen elk een groep van 6 à 7 kinderen toegewezen. Samen met ons dragen zij de verantwoordelijkheid over het “volle leven” van de kleintjes: de kledjes proper houden en opgevouwd wegbergen, het bord en de tas bijhouden en na elke maaltijd afwassen, de lakens en klederen regelmatig meenemen

naar de rivier, de schooltaken opvolgen en de proefwerken helpen voorbereiden ... er leeft enthousiasme

Ook rond de groentetuin wordt er fel geanimeerd. Gezond eten vraagt veel groenten en die hebben wij in onze tuin. Zr Pascaline is een « kampioene » in het planten, het zaaien en het bewerken van bonen, sla, biteko-teko, spinazie en noem maar op ... Er is geen gebrek aan verse groenten.

Over 2 weken start het groot verlov en trekken de meeste kinderen naar hun familie. Voor ons start er dan een rustiger periode. De kleinsten Charlotte, de tweeling Anna en Kato, Marie, Emma en onze baby Carmen, blijven bij ons. Op het einde van de maand juni komt de kleine Tobit erbij.

Lieve vrienden,

In de meimaand was ik drie volle weken in de hoofdstad. Ik zou dit verblijf starten met een 5-daagse retraite, waar ik naar verlangde maar die moest ik uitstellen.

Ik werd in de hoofdstad geconfronteerd

met drie sterfgevallen van goedgekende mensen uit Popo waarvan ik de rouw moest bijwonen.

De pijnlijkste rouw was die van “Comedamien” BIETO.

Gedurende 10 jaar was hij onze chauffeur in Orbeth. Wekelijks reed hij naar de hoofdstad om de nodige aankopen te doen. Hij werd erkend als een gedienstige, lieve man. Hij was sterk verbonden en begaan met ons weeshuis. Hij werd héél graag gezien door de kinderen, de werkmensen en ook het volk van Popo. Tot op 11 januari 2021... Toen verongelukte de directeur van ons landbouwproject Proyaka. Het ongeluk gebeurde met de wagen waarvan Comedamien chauffeur was.

Verblind door een ongelooflijke en onmenselijke traditie betichtte de familie van de directeur « Comedamien » als de OORZAAK van de dood van hun zoon, broer en papa.

De zaak ging aan het rollen. De beschuldiging werd zelfs voor het parket gebracht. Ik probeerde verschillende keren de familie van de verongelukte in contact te brengen met Comedamien om die onrechtvaardige beschuldiging ONWAAR te maken en VREDE te brengen. Het lukte nooit.

Comedamien werd ziek en droeg een gevaarlijke diabetes. De morele pijn en de stress knakten zijn gezondheid en hij stierf op 1 mei 2023. Gelukkig was ik juist in Kinshasa en kon ik zijn weduwe en de 7 kinderen bijstaan.

Pas nadien kon ik een paar dagen uitblazen en ging ik de

kracht en hoop zoeken bij mijn God en Schepper ... Ik wou nadien onmiddellijk terugkeren naar Popo. Opnieuw werd die terugkeer noodzakelijk uitgesteld door de oplaaiende rebellenbeweging die de hoofdweg van Kinshasa naar Bukango-Lonzo onveilig maakte. In Bukanga-Lonzo die op de splitsing ligt van de Nationale weg n°1 en onze brousseweg hebben wij 6 kinderen op internaat (5 jongens en 1 meisje). De scholen gingen er dicht en de kinderen werden allemaal huiswaarts gestuurd. Voor de onzen was de afstand van 125 km té ver en té gevaarlijk. Ik kon ze naar Kinshasa brengen waar ze opgevangen werden in onze gemeenschap.

De terugkeer werd een uniek gebeuren ... Zowel ik, mijn medezussen en de kinderen waren diep gelukkig om de veilige thuiskomst. Onze dagdagelijkse inzet voor onze kinderen kon terug moedig en hoopvol

gestart worden. De kleintjes waren in den “hoogsten hemel” en vooral onze baby Carmen vond ik ferm veranderd en gegroeid.

Lieve vrienden, ik eindig dit krantje met een bede.

“DENK SAMEN MET ONS aan die honderden mensen uit onze naburige cités en dorpen”.

Die leven op dit moment in een angstpsychose. Wanneer men die oprukkende rebellie niet kan indijken en overwinnen wordt het voor hen een ongelooflijk pijnlijke periode. Daar waar de “slechte mobondo” hun plunderingen en mouterijen al begonnen zijn moeten de meeste dorpelingen de bossen invluchten... zonder overlevingshoop.

SMEEK EN BID MET ONS DAT DIT NIET ZOU GEBEUREN.

Vragen wij de SCHEPPER en VADER van alle mensen dat hij de harten van alle mobondo-groepen zou ombuigen naar dialoog en ontmoeting waarin de juiste en ware oplossing wordt gevonden voor dit grondconflict. Dat hij de warme broederliefde en vooral de broodnodige VREDE opwekt in alle Yaka's.

In Orbeth zullen wij niet aangevallen worden maar wij kunnen zomaar niet onverschillig verder leven zonder HOOP op VREDE voor alle mensen rondom ons.

Lieve Bayakavrienden,

ben ik erin gelukt om het meeleven met ons weeshuis wakker te houden? Ik hoop het van harte, want meer dan ooit hebben wij jullie begrip, meeleven en steun nodig

Jullie krijgen zeker langs andere wegen bijna niks meer te zien of te horen over Congo. VERGEET ONS NIET ... een speciale steun komt zeker goed van pas.

Van harte en tot op het volgende BAYAKAFEEST

vzw ‘De Bayaka-vrienden’

Marktplaats 33, 8750 Zwevezele, Tel. 051/613244 – 0495/412715

E-mailadres: bayakavrienden@telenet.be

Website: www.bayakavrienden.be

Reknr.: BE22 3800 1632 2747